

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)

Protokolant Agnieszka Niewiadomska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie **W. W.**

skazanego z art. 200 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 18 kwietnia 2023 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tychach

z dnia 8 lipca 2022 r., sygn. akt II K 341/22,

1. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie w jakim nie zawiera on rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego określonego w art. 41 § 1a k.k. i sprawę w tej części przekazuje Sądowi Rejonowemu w Tychach do ponownego rozpoznania;

2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. K. T. (Kancelaria Adwokacka w W.) - obrońcy z urzędu skazanego, kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem), w tym 23% VAT za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2022 r., sygn. II K 341/22 Sąd Rejonowy w Tychach uznał W. W. za winnego popełnienia czynu polegającego na dopuszczeniu się wobec małoletniej pokrzywdzonej poniżej 15 lat innej czynności seksualnej, kwalifikowanego z art. 200 § 1 k.k., za który wymierzył oskarżonemu, przy zastosowaniu art. 37b k.k. i art. 34 § 1 i § 1a k.k. i art. 35 § 1 k.k. karę pozbawienia wolności w wymiarze 6 miesięcy i karę ograniczenia wolności w wymiarze 6 miesięcy, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym, orzekając nadto środek karny w postaci zakazu kontaktowania się w jakikolwiek sposób z małoletnią oraz zakazu zbliżania się do małoletniej na odległość mniejszą niż 50 metrów przez 5 lat od uprawomocnienia się wyroku. Tym samym wyrokiem oskarżony został uznany za winnego popełnienia czynu z art. 216 § 1 k.k. polegającego na znieważeniu małoletnich słowami powszechnie uznanymi za obelżywe i za ten czyn na podstawie wskazanego przepisu w zw. z art. 34 § 1 i § 1a i art. 35 § 1 k.k. wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Jako karę łączną orzeczono karę roku ograniczenia wolności, polegającą na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

Wyrok ten uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Kasację od tego na niekorzyść skazanego wniósł Prokurator Generalny i zarzucił rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, a to art. 41 § 1a zdanie drugie k.k., polegające na zaniechaniu orzeczenia wobec W. W. jako sprawcy, któremu przypisano odpowiedzialność karną za występki z art. 200 § 1 k.k. środka karnego w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów lub działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieką nad nimi, w sytuacji gdy z treści art. 41 § 1a k.k. zdanie drugie wynika, że w razie skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na szkodę małoletniego, orzeczenie tego środka karnego na czas

określony albo dożywotnio jest obligatoryjne i wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Tychach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Zgodnie z treścią art. 41 § 1a k.k. zd. drugie w przypadku skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej na szkodę małoletniego orzeka się wobec sprawcy środek karny w postaci zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na czas określony albo dożywotnio. Użyty przez ustawodawcę zwrot „sąd orzeka” wskazuje jednoznacznie, że sądowi rozpoznającemu sprawę nie pozostawiono żadnej swobody decyzyjnej. W każdej sytuacji skazania za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej, konieczne staje się orzeczenie wskazanego środka karnego. Brak tego obligatoryjnego rozstrzygnięcia jest równoznaczny z naruszeniem prawa materialnego. Jak wskazano w orzecznictwie Sądu Najwyższego obraza prawa materialnego zachodzi również wtedy gdy stan faktyczny został ustalony w sposób prawidłowy, a nie zastosowano do niego właściwego przepisu prawa materialnego, a także w sytuacji niezastosowania określonego przepisu, gdy jego zastosowanie było obowiązkowe. (wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2017 r., II KK 31/17).

Przenosząc te rozważania na grunt tej sprawy podnieść należało, że w odniesieniu do W. W., skazanego z art. 200 § 1 k.k. zaktualizowały się wszelkie przesłanki zobowiązujące sąd do zawarcie w wyroku skazującym rozstrzygnięcia w przedmiocie wskazanego środka karnego. Orzeczenie wskazanego środka karnego ma charakter obligatoryjny niezależnie od tego, czy sprawca przestępstwa przeciwko wolności seksualnej uprzednio zajmował tego rodzaju stanowisko lub wykonywał zawód tego rodzaju, a popełniony czyn pozostawał w związku z funkcjonalnym zakresem prowadzonej przez niego działalności. (por. R. Krajewski, Zakaz wykonywania zawodu i działalności oraz zajmowania stanowisk związanych z

wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub opieki nad nimi w związku z popełnieniem przestępstwa przeciwko wolności seksualnej lub obyczajności na ich szkodę, Jurysta 2009/7, s. 31).

Uchybienie popełnione przez Sąd pierwszej instancji w zakresie prawa materialnego miało charakter rażący i miało istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, zatem spełnione zostały przesłanki wskazane w art. 523 §1 k.p.k., uzasadniające uwzględnienie kasacji, również w sytuacji zaskarżenia braku w orzeczeniu określonego rozstrzygnięcia (por. uchwała pełnego składu Izby Karnej Sądu Najwyższego z 28 października 2015 r., I KZP 21/14, OSNKW 2016/1/1).

Mając powyższe na uwadze należało uchylić wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie niezawarcia w nim rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego określonego w art. 41 § 1a k.k. i w tej części sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Tychach do ponownego rozpoznania.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.

[SOP]

[

[ł.n]